

Jornada Docència Universitària de les Matemàtiques: Experiències en l'ús de les TIC.
Facultat de Matemàtiques i Estadística. 29 de juny del 2004.

Weblogs : un nou espai per l'aprenentatge

Francesc Carnerero (Biblioteca FME)
Mercè Codina (Biblioteca FME)
Gemma Flaquer (Biblioteca FME)
José Antonio González (Professor del departament d'EIO)

Juny de 2004

Facultat de Matemàtiques
i Estadística

BIBLIOTECA

SUMARI

1. Introducció
2. Weblogs
 - 2.1. Què són els weblogs
 - 2.2. Diferències entre weblogs i altres tecnologies
3. Els weblogs com a eina de suport a l'aprenentatge i a la docència
 - 3.1. L'entorn a curt termini: el nou espai europeu
 - 3.2. Possibilitats d'ús dels weblogs
 - 3.3. Estat de la qüestió
4. Les biblioteques en l'entorn dels weblogs
 - 4.1. Cap al model CRAI: nous serveis nous espais
 - 4.2. Estat de la qüestió
5. Conclusions
6. Bibliografia

1. Introducció

L'objectiu principal d'aquesta comunicació és donar a conèixer l'estat de la qüestió de l'ús de la tecnologia dels weblogs dins el camp de l'aprenentatge i de la docència. Aquest primer estudi ens ha de permetre veure la viabilitat d'oferir, per part de les biblioteques de la UPC, un servei de weblogs per donar suport a la docència de la UPC.

Una de les funcions de les biblioteques universitàries és donar suport a la docència que s'imparteix a la universitat. Aquesta raó, juntament amb la voluntat d'adaptar-se als canvis i a les noves necessitats de la universitat, fa que les biblioteques des de sempre hagin buscat nous serveis i/o noves formes per donar resposta a les noves necessitats.

Des de les biblioteques pensem que posar a la disposició dels professors de la UPC un servei de weblogs pot ser una eina útil per complementar i donar suport a les seves classes. Bàsicament, el servei weblogs seria una eina que estaria a l'abast del professor perquè, opcionalment, ell decideixi si aquesta eina s'ajusta a les seves necessitats docents.

Actualment és difícil pensar en la posada en funcionament d'un nou servei sense l'ús de les noves tecnologies, el servei de weblogs que proposem explicar en aquesta comunicació n'és un bon exemple.

2. Weblogs

2.1. Que són els weblogs

La paraula weblog està formada per WEB i LOG on log vol dir anotació o registre. En castellà s'ha traduït com *cuaderno de bitácora* o *bitácora* i en català *quadern de bitàcola* o *bitàcola* com a referència als quaderns de navegació dels mariners. L'estructura dels weblogs s'assembla a aquests quaderns de navegació i és per aquest motiu que se'ls ha donat aquest nom.¹

Els weblogs són "pàgines web amb històries ordenades cronològicament, actualitzades cada poc temps i que ens orienten mitjançant enllaços sobre el més interessant que podem trobar a internet". (Ferreiro, 2002)

El weblog, en definitiva, és una tecnologia que permet escriure en suport web cada dia com si fos un diari i al mateix temps dóna la possibilitat de fer comentaris a usuaris externs. El fet de ser com un diari personal i que pugui ser comentat el caracteritza com un lloc molt dinàmic per difondre i intercanviar informació. Els weblogs funcionen com una pàgina web permetent fer vincles a altres pàgines web i a altres weblogs. Normalment aquests diaris personals web es donen dins una comunitat d'usuaris que tenen un interès temàtic comú.

El que caracteritza de forma especial els weblogs és la gestió que en fa dels continguts. Chris Ashley (2002) diu que "com les bitàcoles utilitzen text, imatges i altres suports són per definició, un sistema de gestió d'informació per capturar, organitzar, manipular i accedir a la informació".

¹ En aquesta comunicació s'utilitzarà indistintament els termes weblog i bitàcola.

Els orígens de les bitàcoles els trobem a mitats dels anys 90, quan hi va haver persones que van començar a recopilar i posar a la web llistes de webs que tenien una certa similitud i hi van incloure comentaris i recomanacions. L'increment d'aquestes llistes va fer que cada vegada fos més difícil gestionar aquesta informació i aleshores van aparèixer les primeres eines que permetien crear i gestionar aquestes llistes molt

fàcilment. Actualment existeixen varis programes que permeten crear weblogs N'hi ha de gratuïts i de pagament: Blogger (www.blogger.com), Movable Type (www.movabletype.org), Pitas (www.pitas.com). Cada un d'ells té alguna prestació diferenciada però el que sí tenen en comú aquests programes és que permeten, per una banda, crear weblogs en pocs minuts, actualitzar-los i mantenir-los d'una forma molt fàcil i per una altra banda democratitzar l'accés als no especialistes en html.

L'estructura d'un weblog és:

1. **Encapçalament** on s'identifica el títol del weblog en la part superior de la pàgina.
2. **Post** o entrada és on apareix el contingut, és la part de l'escriptura que introdueix l'autor. Els diferents post van apareixen de forma cronològica amb la inclusió del dia i hora que s'han entrat. Ocupen la part central de la pàgina.
3. **Autodescripció del weblogger**, els autors poden fer una descripció de si mateixos.
4. **Links**, són els enllaços als llocs d'interès dels autors que normalment queden ubicats en un dels marges de la pàgina.
5. **Sistema de chat (Tag-Board)** dona la possibilitat de fer comentaris entre els autors i els seus lectors a temps real. No molts weblogs ofereixen aquest apartat.
6. **Espai per contactar amb l'autor** per enviar un correu electrònic o un mns.
7. **Arxiu** on es guarden tots els post i comentaris per poder ser consultats i preservats. Estan ordenats de forma cronològica i també per categories i poden recuperar-se utilitzant el cercador del weblog.
8. **Comentaris**, és l'espai on els lectors expressen la seva opinió sobre les entrades dels autors fomentant la participació. L'autor pot decidir si inclou o no aquest espai.
9. **Sistema de publicació**: informació sobre el programa en que està suportat el weblog.

Les característiques dels weblogs són:

- ✓ S'actualitzen molt freqüent el que fa que siguin llocs molt dinàmics
- ✓ La seva instal·lació i manteniment és fàcil
- ✓ És un espai personal d'escriptura a internet que conté links a llocs seleccionats segons el tema de la pàgina o criteri de l'autor.
- ✓ La informació entrada queda organitzada cronològicament i per categories per ser recuperada.
- ✓ Formen part de comunitats amb altres weblogs amb els quals comparteixen interessos comuns, el que fa que els autors siguin alhora escriptors i audiència
- ✓ Es comparteix una gran quantitat d'informació.

Bàsicament, els weblogs poden ser de dos tipus:

- Personals: són els weblogs que expressen les vivències personals dels autors.
- Temàtics: són els weblogs que tracten d'algun tema d'interès. Els camps on s'utilitzen més els weblogs són el periodisme i l'educació. En el primer cas aquesta tecnologia és ja molt utilitzada; en el cas del camp educatiu està més en una fase d'inici.

2.2 Diferències entre weblogs i altres tecnologies

Actualment existeixen a la xarxa altres eines i tecnologies de comunicació que es podrien confondre amb els weblogs. Els fòrums de discussió i les pàgines personals són potser les eines que més es podrien aproximar als sistemes de weblogs. Malgrat tot, encara que tinguin unes certes similituds, si s'analitzen bé es veu que hi ha diferències de concepte i forma.

- Les pàgines personals són mitjans d'expressió personals i individuals, són estàtiques ja que el seu contingut no s'actualitza sovint i estan aïllades en el sentit que els lectors no interactuen, no poden participar aportant les seves opinions.
- Els fòrums són l'eina que més es podria confondre's amb els weblogs ja que les dues són un mitjà d'expressió personal i de grups i són dinàmics. La diferència principal, però, és que el weblog gestiona continguts i els fòrums no. Per una altra banda, l'objectiu principal dels fòrums és la discussió mentre que els weblogs poden incloure debats o ser només llegits. En aquest aspecte es podria dir que els fòrums serien més específics que els weblogs. Una altra diferència és que en els fòrums el tema de debat pot ser del dia o dies enrera i no l'introdueix un autor en concret, en canvi als weblogs la importància recau en el tema del dia ja que els continguts són guardats cronològicament i són introduïts per l'autor en concret.

3. Els weblogs com a eina de suport a l'aprenentatge i a la docència.

3.1. L'entorn a curt termini: el nou espai europeu

L'Espai Europeu d'Educació Superior es va perfilant com una realitat propera perquè la UPC posa en marxa, el proper curs 2004-05, un pla pilot de titulacions adaptades a aquest nou model docent. Parlar de l'EEES vol dir parlar de formació al llarg de la vida, de models d'aprenentatge basats en procediments fonamentals com la comunicació i la interacció fluida i constant entre estudiants, professors i altres agents. També vol dir un autoaprenentatge basat en el treball personal, de manera individual però també de treball en equip; és un canvi força substancial en el que entenem per ensenyar i aprendre. El nou model pretén establir un compromís amb la formació d'individus autònoms que exerceixin un pensament crític. La formació personal, intel·lectual, social i professional de cada individu és un procés integral, continu, progressiu i cíclic. La formació del futur no es limita a un únic, singular i puntual procés formatiu.

Aquest nou espai europeu dona la oportunitat de poder utilitzar aquells mètodes i eines que es tenen a l'abast i que en sabem afavoridors per un aprenentatge integral i adequat a les necessitats dels diferents grups d'estudiants amb requeriments diversos. Si moltes d'aquestes eines només s'havien utilitzat, fins ara, a manera d'actuacions de

suport secundàries, i no en totes les seves possibilitats i àmbits, ara poden esdevenir instruments bàsics.

És per això que creiem que els weblogs o bitàcoles poden donar suport al procés d'aprenentatge i docència en aquest nou marc. La implantació del nou sistema de crèdits per harmonitzar i homologar els estudis superiors europeus no només tindrà en compte el volum de treball presencial (exàmens, treballs..) sinó que també haurà de comptabilitzar i avaluar l'esforç de l'estudiant en tasques no presencials. El professor necessitarà tenir al seu abast una diversitat d'eines que, a la seva elecció, l'ajudin a fer un seguiment del procés d'aprenentatge dels seus estudiants. Les eines TIC passen a ser instruments bàsics per poder dirigir i gestionar tot aquest treball. Els weblogs entren a formar part del conjunt d'eines que la tecnologia posa al nostre abast per tal que en podem treure el màxim rendiment i a la nostra conveniència.

3.2. Possibilitats d'ús dels weblogs

Les bitàcoles, o weblogs, donades les seves característiques, s'ajusten de ple en els requeriments d'interactivitat, comunicació i expressió personal o col·lectiva tant fonamental en l'EEES. Donat un entorn docent on s'ha passat d'una total presencialitat a la coexistència amb d'altres realitats com ara estudis semipresencials o virtuals, els weblogs s'han fet un lloc en el món acadèmic com a espais on s'afavoreix la comunicació d'idees, on la motivació, la percepció i l'autonomia juguen un paper fonamental.

Zapata Ros (2004) inclou en el seu article les paraules de Chris Ashley segons el qual un entorn rígid, vertical i jeràrquic no afavoreix el desenvolupament per part de l'estudiant de les condicions de lideratge, entre d'altres, que es requereixen per un aprenentatge basat en projectes i en recerca. Malgrat la diversitat de weblogs existents, no hi ha dubte que tenen un gran potencial de cara a l'educació tant presencial com no presencial. Weiler (2003) constata com n'és d'interessant el seu format molt menys restrictiu que la classe tradicional en quant a espai físic i temporalitat. Les bitàcoles o weblogs representen una extensió de l'espai docent on els debats i les participacions tant d'estudiants com de professors continuen més enllà de l'horari de la classe. Això fa que siguin un vehicle excel·lent d'aprenentatge centrat en l'alumne. Ofereixen un fòrum obert a tothom on aspectes com la transparència del mitjà, un cert grau d'anonimat i un entorn tecnològic familiar, crida a la participació de manera igualitària i activa. Tot just es van descobrint les múltiples possibilitats que ofereixen els weblogs en la docència però algunes d'elles ja són utilitzades per professors en diversos camps del coneixement. Segons l'autor Jorge Rey (2003) poden constituir marcs excel·lents per la publicació del programa acadèmic, de materials teòrics, de guies de lectura o de debats i discussions temàtiques.

Les bitàcoles o weblogs faciliten la interrelació de recursos de tota mena gràcies al lincatge entre varies comunitats educatives i poden esdevenir grans dossiers digitals de les tasques i projectes dels estudiants. Com diu el professor José L. Orihuela (2004), poden ser una magnífica plataforma de treball per alumnes de doctorat, grups dispersos d'investigadors, gestió de projectes de recerca, difusió de resultats, publicació de notícies i referències d'interès de les diferents unitats i centres educatius, àmbit de trobada d'antics alumnes o col·legues, plataforma d'exposició de dossiers de llicenciats recents i tallers d'escriptura individual i col·laboració. Donen l'avantatge de poder ser utilitzats de manera puntual en algun mòdul d'una assignatura o de concentrar una part important del curs.

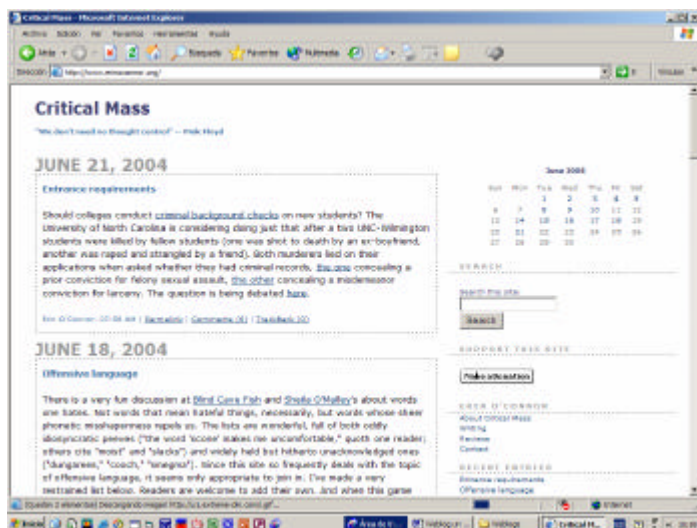
3.3. Estat de la qüestió

Si bé l'inici de la creació de weblogs va lligat amb l'inici de la web, ens atreviríem a dir que és ara quan està agafant més de ressò. Val a dir que, en el panorama anglosaxó és on hi ha un nombre més gran d'iniciatives aplicades a l'àmbit educatiu. En general, però, tant en el nostre país com en l'estranger, són actuacions que han començat com una iniciativa personal del professor amb especial motivació per les noves tecnologies i la seva aplicació en la classe.

Als Estats Units s'estan desenvolupant molts projectes de weblogs com a eina per desenvolupar habilitats informacionals, d'escriptura i lectura i de comunicació. Algunes de les disciplines on més s'apliquen són en periodisme i en l'estudi de la llengua. Uns exemples serien:

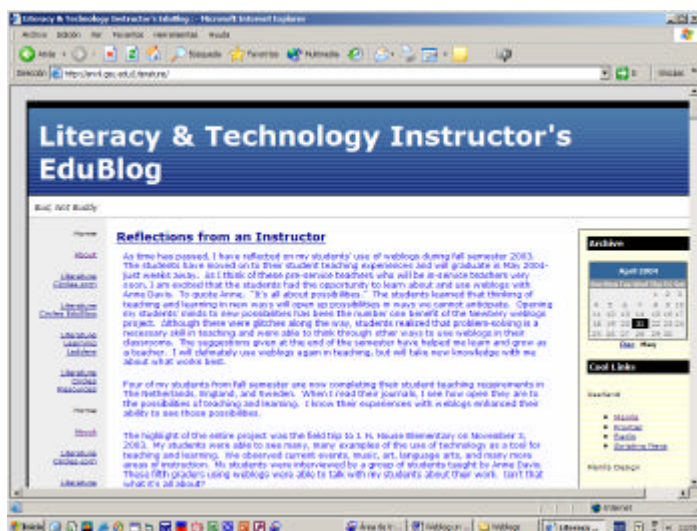
Critical Mass, d'Erin O'Connor, professor d'anglès. University of Pennsylvania

URL: <http://www.erinoconnor.org>

Literacy and Technology Instructor's Edublog, de Lynne Jordan, professor de Georgia State University

URL: <http://anvil.gsu.edu/Literature/>

Un altre exemple interessant és el weblog de la Cátedra de Procesamiento de Datos de la Universidad de Buenos aires.

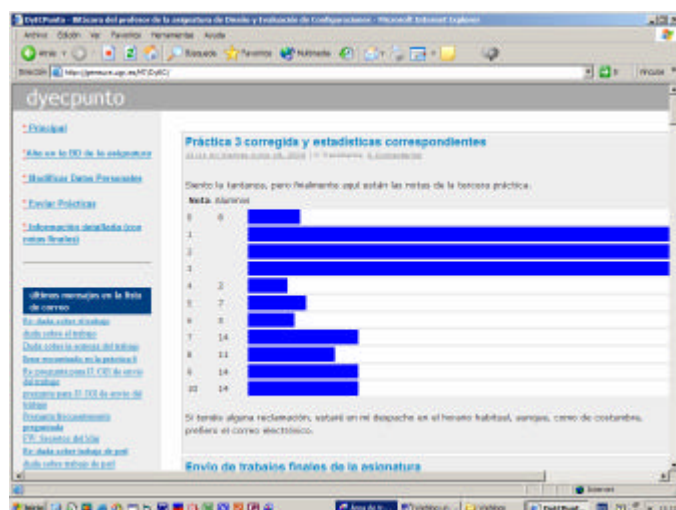
URL:<http://ilhn.com/datos/>

En el nostre país hi ha alguns professors que han començat a treballar en el tema, no només iniciant weblogs acadèmics, sinó també participant en fòrums i fent recerca sobre aquesta eina. S'espera la publicació d'alguns articles i treballs aquests propers mesos que de ben segur seran de gran aportació.

El professor Juan J. Merelo del Departamento de Arquitectura y Tecnología de Computadores, Universidad de Granada, és un autèntic pioner dins l'àmbit universitari en aquests nous mètodes de comunicació i està realitzant un projecte d'innovació docent utilitzant els weblogs. En l'interessant intercanvi d'opinions que vam tenir amb ell, ens va facilitar la bitàcola que utilitza amb els seus estudiants en aquests moments:

Dyecpunto

URL:<http://geneura.ugr.es/MT/DyEC/>

Conté exercicis d'autoavaluació, formularis d'entrega de treballs, petició d'opinions sobre la matèria donada o sobre articles a llegir, i altres pràctiques que es realitzen a la seva assignatura. La feina dels seus estudiants utilitzant el weblog es mesura com una activitat de participació amb un 20% de la nota. És interessant notar que l'objectiu d'aquest professor era, en primer lloc, incrementar la participació dels estudiants i segons ell ho ha aconseguit. El fet que sigui una assignatura presencial però en un horari de tarda no molt motivador per l'assistència a classe fa que quasi sigui semi-presencial. El professor indicà que es mostra satisfet pel rendiment dels seus alumnes.

El professor José Luis Orihuela, que imparteix l'assignatura *Diseño Audiovisual* a la Facultad de Comunicación de la Universidad de Navarra, ha utilitzat aquesta nova eina com una pràctica a realitzar pels seus estudiants on cada un havia de treballar el disseny i contingut d'un weblog sobre la temàtica que lliurement escollís:

Diseño audiovisual

URL: <http://www.unav.es/digilab/da/>

En la Facultad de Filosofía y Letras, de la Universidad de Deusto, es treballa el tema dels weblogs dins l'assignatura *Nuevas Tecnologías en la Sociedad de la Información*, impartida pel professor Joseba Abaitua, on els estudiants tenen l'oportunitat de crear els seus propis weblogs.

32405 Nuevas Tecnologías en la Sociedad de la Información

URL: <http://sirio.deusto.es/abaitua/konzeptu/ist0304.htm>

Fernando Tricas del Departamento de Informática e Ingeniería de Sistemas, de la Universidad de Zaragoza, explica que el seu ús de les bitàcoles és com a mitjà de comunicació amb els estudiants ja que li proporcionen una interactivitat a la seva pàgina web que abans no tenia. L'accés a la informació que vol comunicar als estudiants és tant fàcil utilitzant els weblogs que només amb aquesta concreta actuació ja li representa una avantatge. L'experiència, malgrat és molt nova, sembla que és molt positiva.

URL: <http://webdiis.unizar.es/~ftricas/>

4. Les biblioteques en l'entorn dels weblogs

El nou àmbit educatiu europeu que s'aproxima i que té el seu origen en la declaració de Bolònia, fa palesa l'adaptació dels serveis bibliotecaris a les noves necessitats docents i d'aprenentatge. Tal com diu el *Pla estratègic de les biblioteques de la UPC 2000-2005: Paideia* "les biblioteques de la UPC són centres actius de recursos documentals i digitals en informació científica, tècnica i cultural que tenen com a missió aconseguir elevar el nivell de qualitat i d'excel·lència que la UPC proporciona als seus membres en el procés d'aprenentatge, recerca i formació continuada per tal d'arribar a ser ciutadans preparats per viure en un món global."

Les biblioteques no poden estar al marge dels canvis que la universitat afrontarà amb l'EEES i per tant han d'adaptar-se a les noves necessitats docents i d'aprenentatge. Satisfer les necessitats dels usuaris (professors i estudiants) en el procés d'aprenentatge és per tant una de les raons de ser. El nou model docent promou la formació integral de l'estudiant, o sigui, apart de l'aprenentatge dels continguts, l'estudiant haurà d'aprendre i reforçar unes habilitats que necessitarà aplicar al llarg de tota la seva vida professional (participació, diàlegs, debats, treball cooperatiu, comunicació oral i escrita). Els weblogs com a eines de comunicació poden ajudar a l'aprenentatge d'aquestes habilitats.

Amb la progressiva incorporació de les TIC, les biblioteques han anat evolucionant cap una diversitat de serveis amb l'objectiu de facilitar l'accés als recursos documentals als nostres usuaris: catàleg, revistes electròniques, digitalització de documents, materials multimèdia, etc., per tant els weblogs des de la vessant de nova eina de comunicació i publicació, poden entrar a formar part d'aquest nou ventall d'eines que les biblioteques posen a l'abast de la comunitat universitària.

Els weblogs o bitàcoles al ser unes eines de comunicació àgils i fàcils d'utilitzar fa que s'hagin convertit, i de fet algunes universitats nord-americanes ho han començat a fer, en una nova eina de publicació.

D'altra banda els weblogs són les eines ideals perquè estudiants i professors puguin manifestar les seves idees i opinions. Les biblioteques com a defensores de la llibertat intel·lectual i acadèmica, poden promoure l'intercanvi i la difusió de la informació posant a disposició dels usuaris el servei de weblogs

Per acabar aquest apartat dir que, un dels objectius tradicionals de les biblioteques, és preservar la memòria històrica i cultural de la institució que forma part. Actualment en aquest sentit s'està parlant de la creació de repositoris institucionals, però el gestionar per part de les biblioteques el servei de weblogs ajudaria a preservar tota aquesta altra informació que s'aniria generant.

4.1 Cap al model CRAI: nous serveis nous espais.

Si la introducció de les noves tecnologies, en el seu inici, va suposar per les biblioteques un alleugeriment en el procés de moltes tasques d'organització interna, ara per ara les TIC ens permeten gestionar i difondre la informació en diferents productes segons les necessitats dels usuaris. La combinació cap al nou model docent juntament amb l'evolució de totes les tecnologies fa que les biblioteques estiguin evolucionant cap a un nou model anomenat CRAI (Centre de Recursos per l'Aprenentatge i la Investigació).

"...configuren un nou model de biblioteca universitària preparada per a fer front als canvis actuals i futurs del món de l'aprenentatge, i poden ser una palanca important de la mateixa universitat de cara a aconseguir amb èxit les transformacions que ha de fer abans del 2010 dins el nou espai europeu d'ensenyament superior". (Martínez, 2003)

Per tant el CRAI a més d'oferir els serveis bibliogràfics tradicionals (informació i documentació) als seus usuaris, ha de facilitar l'aprenentatge mitjançant la interacció amb llibres, persones i tecnologia, ha d'integrar aquells serveis que tinguin una relació directa amb l'aprenentatge, ha de disposar d'un equipament per estimular l'aprenentatge i ha de poder assumir i desplegar nous serveis així com aquells serveis i unitats de la universitat relacionades directament amb l'aprenentatge.

Un dels serveis que ja és una realitat en moltes biblioteques de la UPC és la Factoria de Recursos Docents que té l'objectiu facilitar l'equipament i oferir l'assessorament per la creació de material docent multimèdia. Dins d'aquest marc veiem que tindria cabuda el desenvolupament del servei de weblogs. Les biblioteques podrien participar en dues vessants dins el servei de weblogs, per una banda la biblioteca com a creadora de weblogs per donar suport a assignatures o a temàtiques d'interès de la UPC i per donar suport a la formació d'habilitats informacionals, i per l'altra banda com a gestora de weblogs de la universitat oferint la logística i assessorament per la creació de bitàcoles per part de la comunitat acadèmica.

4.2 Estat de la qüestió

L'oferiment del servei weblog a través de biblioteques encara és un tema molt nou. Un exemple de biblioteques que ofereixen aquest servei a la comunitat universitària és la de les University Libraries de la Universitat de Minnesota. *Uthink*² és el nom del projecte encetat per aquest sistema bibliotecari amb l'objectiu de difondre aquesta eina entre la seva comunitat universitària mitjançant la distribució del programari i l'assessorament tècnic necessari. Els bibliotecaris nord-americans entenen que han d'oferir aquesta eina perquè representa un complement a la docència i a

² <http://blog.lib.umn.edu/>

l'aprenentatge: els professors poden crear els seus weblogs per les seves assignatures i implicar als estudiants a la participació, discussió i debats que proposin; utilitzar els weblogs com a part dels seus projectes i treballs de classe; i com a eina d'avaluació.

Existeixen, però, altres biblioteques que han convertit aquesta eina en la seva representació habitual a Internet donat l'alt grau d'interacció que permet amb els usuaris i la facilitat amb la que permet les actualitzacions. És el cas, per exemple, de les Biblioteques de la Universitat d'Alberta a Austràlia³ o les Biblioteques de la Universitat d'Oxford⁴.

5. Conclusions

Després d'haver analitzat i aprofundit en les possibilitats de l'eina dels weblogs aplicada a la docència i aprenentatge i amb l'objectiu concret de mostrar l'estat de la qüestió en aquest tema, aportem les conclusions següents:

- És una eina que tal com hem pogut veure té una gran aplicabilitat en el món de l'ensenyament.
- És una eina relativament nova quant la seva aplicació a la docència. Totes les experiències analitzades són iniciatives personals de professors motivats en aplicar les noves tecnologies a la innovació de la docència. L'increment i generalització del seu ús, sempre a elecció del docent, podria venir amb l'aplicació del nou model docent.
- Cal que les biblioteques es defineixin o debatin el paper que poden jugar en la implantació, gestió i participació d'aquest nou possible servei. En el nostre àmbit, el de la UPC, caldria estudiar la participació i col·laboració d'altres unitats, serveis, o agents (ICE, UPCNet, etc.)

³ <http://www.library.ualberta.ca/mt/blog/libnews/>

⁴ <http://www.lib.ox.ac.uk/users/news/>

BIBLIOGRAFIA

- Ashley, C.: *Otro tipo de sitios web*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.um.es/ead/red/10>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Ashley, C.: *Weblogging: Another kind of website*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://istpub.berkeley.edu:4201/bcc/Fall2001/feat.weblogging.html>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Barrios, B.: *The Year of the Blog: Weblogs in the Writing Classroom*, [En línia.] Pàgina web, <<http://www.bgsu.edu/cconline/barrios/blogs/index.html>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Berger, P.: "Are You Blogging Yet?", [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.infosearcher.com/pdf/ISblogs.pdf>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Blood, R.: "The revolution should not be eulogised". Dins *Guardian Unlimited*, 18 desembre 2003.
- _____.: *A few Thoughts on Journalism and What Can Weblogs do About It*, [En línia.] Pàgina web, URL <http://www.rebeccablood.net/essays/what_is_journalism.html> [Consulta: maig-juny de 2004].
- _____.: *Weblogs: a history and perspective*, [En línia.] Pàgina web, URL <http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html> [Consulta: maig-juny de 2004].
- *Courses using weblogs*. [En línia.] Pàgina web, URL [http://cuwu.edittthispage.com/stories/storyReader\\$118](http://cuwu.edittthispage.com/stories/storyReader$118) [Consulta: maig-juny de 2004].
- Donolo, D.; Chiecher, A.; Rnaudo, M.C.: *Estudiantes en entornos tradicionales y a distancia. Perfiles motivacionales y percepciones del contexto*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.um.es/ead/red/10>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Donson, S.: *Why Web Logs-Not Just a Writing Tool*, [En línia.] Pàgina web, URL <[http://dodsonbrown.weblogs.com/stories/storyReader\\$57](http://dodsonbrown.weblogs.com/stories/storyReader$57)> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Downes, S.: *Weblogs at Harvard Law*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://ts.mivu.org/default.asp?show=article&id=2019>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Embrey, T.R.: *You Blog, We Blog: A guide to How Teacher-Librarians Can Use Weblogs to Build Communication and Research Skills*, [En línia.] Pàgina web, URL <http://www.teacherlibrarian.com/tlmag/v_30/v_30_2_feature.html> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Ferdig, R.E.; Tammell, K.D.: "Content Delivery in the 'Blogosphere'", *The Journal Online*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.thejournal.com/magazine/vault/articleprintversion.cfm?aid=4677>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Lewis, A.: "Campus weblog use could explode". Dins *The Diamondback*, 20 febrer 2004.
- Lledó, Mario.: "El profesional de la información ante los weblogs", comunicació para CALSI 2003, Valencia, 23 y 24 de octubre de 2003, [pdf] [Consulta: maig-juny de 2004].
- Merelo, J.J.; Ruiz, V.R.; Tricas, F.: *Blogosfera: creación de una comunidad a través de los enlaces*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://enredando.com/cas/enredados/enredados303.html>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Orihuela, J.L.: *Weblogs: de la revolución a la consolidación*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.dlh.lahora.com.ec/paginas/chasqui/paginas/chasqui269.htm>> [Consulta: maig-juny de 2004].

- Ramil, X.: "Webloggers, nuevos periodistas". Dins *ciber@país*, 19 febrer 2002.
- Rey, J.: *Weblogs: un enorme potencial para el ámbito educativo*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.horizonteweb.com/magazine/Numero38.htm>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Saffer, D.: "Why I Blog my Postgrad Course". Dins *Elearningpost*, 25 febrer 2004.
- Schoolblogs [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.schoolblogs.com>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Shachtman, N.: *Blogging goes Legit, Sortof*, Pàgina web, URL <<http://istpub.berkeley.edu:4201/bcc/Fall2001/feat.weblogging.html>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Shah, Z.S.: *What's a Blog, and Why Should Nonprofits Care?*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.nonprofitquarterly.org/section/466.html>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- UThink. *Blogs at the University Libraries*. [En línia.] Pàgina web, URL <<http://blog.lib.umn.edu>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Weiler, G.: "Using the weblogs in the classroom", *English Journal*, 92, num.5 (2003): 73-75.
- *Why Weblogs? A running compilation of why weblogs ideas from various sources...*, [En línia.] Pàgina web, URL <[http://www.weblogg-ed.com/stories/storyReader\\$24](http://www.weblogg-ed.com/stories/storyReader$24)> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Wiltse, E.M.: *Blog, blog, blog: Experiences with web logs in journalism classes*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://journalism.utexas.edu/onlinejournalism/blogs.pdf>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Winer, D.: *What makes a weblog a weblog*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://blogs.law.harvard.edu/whatMakesAWeblogAweblog>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Winship, I.: *Weblogs and RSS in information work*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.cilip.org.uk/update/issues/may04/article2may.html>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- Zapata, M.: *La autoría y la acreditación de la identidad en los trabajos personales en Educación a Distancia. Una experiencia*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.um.es/ead/red/10>> [Consulta: maig-juny de 2004].
- ____: *Weblogs: Nuevos cuadernos de bitácora*, [En línia.] Pàgina web, URL <<http://www.um.es/ead/red/10>> [Consulta: maig-juny de 2004].